

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
***«Επιστήμες της Αγωγής: Ειδική Αγωγή, Εκπαίδευση και
Αποκατάσταση»***

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ/ΩΝ ΤΟΥ ΠΜΣ

1. Εισαγωγή

Η υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΣΜΕΑΕ) ή σε άλλους φορείς ειδικής αγωγής εξαρτάται άμεσα από την προθυμία των μελών του προσωπικού των μονάδων και των φορέων να σας δεχθούν στους χώρους εργασίας τους και να σας διευκολύνουν στην προσπάθειά σας να εφαρμόσετε στην πράξη όσα έχετε μάθει στο πλαίσιο των θεωρητικών μαθημάτων. Αυτή η προθυμία διατηρείται σε υψηλό επίπεδο και ευνοεί τη διενέργεια της Πρακτικής Άσκησης όσο το προσωπικό διαπιστώνει ότι η παρουσία σας διέπεται από δεοντολογικές αρχές, που διασφαλίζουν ότι η Πρακτική Άσκηση (ΠΑ) δεν θα δυσχεράνει τη γενική λειτουργία των μονάδων και των φορέων (το να την ωφελήσει είναι επιθυμητό, αλλά όχι οπωσδήποτε επιτεύξιμο, καθώς βρίσκεστε σε φάση εκπαίδευσης και δεν επισκέπτεσθε τις μονάδες για να λύσετε τα προβλήματά τους, αλλά για να εξοικειωθείτε με το έργο τους). Η δεοντολογία της ΠΑ περιλαμβάνει υποχρεώσεις, δικαιώματα και εξειδικευμένες συμπεριφορές που παρουσιάζονται στη συνέχεια.

2. Υποχρεώσεις και δικαιώματα φοιτητριών/τών στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης

✓ Είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσετε ότι η συχνή παρουσία σας στη μονάδα ΠΑ (σχολείο – φορέα) θα σας καταστήσει αναπόφευκτα οργανικά μέλη της κοινότητάς της. Όπως σε κάθε κοινότητα, η προσαρμογή σε βασικούς κανόνες λειτουργίας, πάντα μέσα στο πλαίσιο της νομιμότητας, διευκολύνει τις δράσεις που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο της. Για παράδειγμα, η τήρηση του ωραρίου είναι θεμελιώδης υποχρέωσή σας, όπως επίσης και η επίδειξη γενικής συμπεριφοράς που συνάδει προς την ιδιότητα της/του ειδικής/κού παιδαγωγού και εκπαιδευτικού. Η ενημέρωση του/της διευθυντή/ντριας του σχολείου/φορέα και του ατόμου που έχει την ευθύνη του χώρου στον οποίο ασκείστε, σχετικά με την προσέλευση και την αποχώρησή σας από τη μονάδα ΠΑ αποτελεί επίσης υποχρέωση η οποία, παρεμπιπτόντως, σας προστατεύει σε διάφορες περιπτώσεις στις οποίες η παρουσία ή απουσία προσώπων από κάποιον χώρο μπορεί να έχει ιδιαίτερη σημασία (π.χ. περίπτωση τραυματισμού μαθητή). Βεβαίως, η υποχρέωση έγκαιρης προσέλευσης και αποχώρησης δεν σας στερεί το δικαίωμα άρνησης της συμμετοχής σας σε δράσεις της μονάδας ΠΑ που μπορεί να λαμβάνουν χώρα πριν ή μετά το επίσημο διδακτικό ωράριο. Αν υπάρξουν τέτοιες περιπτώσεις είναι καλό να τις συζητήσετε με τον/την επόπτη/τρια της ΠΑ.

✓ Το Παρουσιολόγιο της ΠΑ θα πρέπει να συμπληρώνεται σε εβδομαδιαία βάση και να φέρει την υπογραφή του/της διευθυντή/ντριας και τη σφραγίδα του σχολείου/φορέα. Στο τέλος κάθε εξαμήνου της ΠΑ τα Παρουσιολόγια παραδίδονται υπογεγραμμένα και σφραγισμένα στη γραμματεία του ΠΜΣ. Αν λείπουν Παρουσιολόγια δεν βαθμολογείται η ΠΑ (ΠΑ I ή ΠΑ II) μέχρι να τακτοποιηθεί το θέμα.

✓ Η ΠΑ έχει τη μορφή μαθητείας δίπλα σε μέλος του προσωπικού του σχολείου ή του φορέα. Η μαθητεία μπορεί να περιλαμβάνει: εξοικείωση με την επαγγελματική και την επιστημονική διάσταση της λειτουργίας του σχολείου/φορέα, χρησιμοποίηση εργαλείων συγκέντρωσης εκπαιδευτικά σημαντικών πληροφοριών (πρωτόκολλα, κλείδες παρατήρησης, τυπικά ή άτυπα εργαλεία εκπαιδευτικής αξιολόγησης μαθητών, διάφορους τρόπους και μέσα καταγραφής σημαντικών στοιχείων του διδακτικού ή αποκαταστατικού οικοσυστήματος), εκπόνηση εκπαιδευτικών – διδακτικών - αποκαταστατικών προγραμμάτων, βοήθεια στη λειτουργία της τάξης, καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης με το εκπαιδευτικό προσωπικό και τους/τις μαθητές/τριες. Η μαθητεία **δεν** περιλαμβάνει την εκ μέρους σας ανάληψη αποκλειστικής ευθύνης για τη συμπεριφορά και τη μάθηση μαθητριών/τών ή την υποστήριξή τους σε ζητήματα που υφίστανται της κοινώς εννοούμενης μαθησιακής διαδικασίας (π.χ. υποστήριξη σε θέματα τουαλέτας ή συνεχή εποπτεία συγκεκριμένων μαθητών κατά το διάλειμμα).

- ✓ Κατά τις συζητήσεις με οποιονδήποτε από τους/τις εμπλεκόμενους/νες στην ΠΑ έχετε αναφαίρετο δικαίωμα να διατυπώνετε τεκμηριωμένη γνώμη για ζητήματα στα οποία πιθανώς διαφωνείτε, αλλά θα πρέπει να τηρείτε πιστά τη δεοντολογία της διαλεκτικής μορφής επικοινωνίας. Μην ξεχνάτε ότι κατά την ΠΑ είστε φιλοξενούμενες/νοι σε χώρους εργασίας άλλων επαγγελματιών και ότι η δική σας συμπεριφορά επηρεάζει όχι μόνο την παρουσία σας στη μονάδα ΠΑ, αλλά και τη μελλοντική συνεργασία αυτής της μονάδας με το ΠΜΣ.
- ✓ Εάν χρειαστεί να απουσιάσετε από την ΠΑ οφείλετε να ενημερώσετε έγκαιρα και με κατάλληλο τρόπο τόσο τη γραμματεία του ΠΜΣ όσο και την/τον υπεύθυνη/νο και τον/τη διευθυντή/τρια του φορέα ή της ΣΜΕΑΕ. Η αναπλήρωση της ημέρας απουσίας είναι υποχρεωτική και θα πρέπει να γίνεται άμεσα κατόπιν συνεννόησης με τον φορέα ή τη ΣΜΕΑΕ.
- ✓ Εφόσον η μονάδα ΠΑ το απαιτήσει, μπορείτε, αν θέλετε, να συναντηθείτε, μόνο εντός της μονάδας και με παρουσία άλλων ατόμων, με τους γονείς του/της μαθητή/τριας με τον/την οποίο/α συνεργάζεστε κατά την ΠΑ, για να τους ενημερώσετε για το έργο σας. Αν δεν θέλετε να κάνετε κάτι τέτοιο θα πρέπει να συνεννοηθείτε με τη μονάδα και τους επόπτες της ΠΑ, καθώς η άρνησή σας ενδεχομένως να επηρεάσει τη συνέχιση της ΠΑ.
- ✓ Για όλα τα σημαντικά ζητήματα της ΠΑ οφείλετε να ενημερώνετε λεπτομερώς τον/την υπεύθυνο Καθηγητή της ειδίκευσής σας (αυστηρά με τον τρόπο και τις διαδικασίες που θα σας υποδειχθούν). Επίσης, οφείλετε να συμμετέχετε στις συναντήσεις ανατροφοδότησης της Πρακτικής Άσκησης, όπως θα ορίζονται από τους επόπτες της ΠΑ.

3. Θετικές συμπεριφορές στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης

- ✓ Επίδειξη υπευθυνότητας, συνέπειας και αξιοπρέπειας σε όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την ΠΑ. Απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό του ΠΜΣ, καθώς και των υποχρεώσεων που ορίζονται από τον/την επόπτη/τρια της ΠΑ, αλλά και από τον φορέα ειδικής αγωγής ή τη ΣΜΕΑΕ.
- ✓ Σεβασμός της αξιοπρέπειας, της προσωπικής αυτονομίας, της σωματικής και ψυχικής ακεραιότητας, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των προσώπων με τα οποία συνεργάζεστε στη μονάδα υλοποίησης της ΠΑ. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην ανάγκη σεβασμού του γενικού κλίματος της μονάδας ΠΑ ως προς όλες τις διαστάσεις που διαμορφώνουν το πλαίσιο κάθε κοινωνικής αλληλεπίδρασης και περιλαμβάνουν ζητήματα λεκτικής και μη – λεκτικής επικοινωνίας (π.χ. αποφυγή αντιδικιών ή απαξιωτικών χαρακτηρισμών, ακραίων στιλιστικών επιλογών και γενικά συμπεριφορών που κατά τον κοινό

νου αποτελούν στοιχεία που προκαλούν αντιδράσεις, δυσχεραίνουν την επικοινωνία ή εμποδίζουν την αλληλοαποδοχή).

- ✓ Εξειδικευμένη μέριμνα για τα ειδικά χαρακτηριστικά επεξεργασίας πληροφοριών και κοινωνικής αλληλεπίδρασης των μαθητριών/ών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Μην ξεχνάτε ότι αυτοί/ές οι μαθητές/τριες μπορεί να αποσπαστούν, να απορρυθμιστούν ή να μπλοκαριστούν τελείως ακόμη και από άυλα ερεθίσματα (όπως π.χ. κάποια οσμή) ή από ερεθίσματα που γενικώς και συνήθως ίσως θεωρείται ότι δεν παίζουν ιδιαίτερο ρόλο (όπως π.χ. ένα αξεσουάρ ντυσίματος που γυαλίζει ή κινείται έντονα). Επίσης πρέπει να λαμβάνετε υπόψη ότι, λόγω των αναγκών των μαθητών, ίσως χρειαστεί κάποια στιγμή να κινηθείτε σωματικά με ασυνήθιστο τρόπο, οπότε πρέπει να αποφύγετε επιλογές που μπορεί να εμποδίσουν μια τέτοια κίνηση.
- ✓ Επίδειξη ενσυναίσθησης προς τα άτομα με τα οποία συνεργάζεστε, αλλά και απόρριψη της πρόκλησης, της συμμετοχής ή της υπόθαλψης πράξεων κάθε μορφής βίας, συμπεριλαμβανομένης και της λεκτικής βίας.
- ✓ Προστασία των κτηρίων, των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του φορέα υποδοχής ή της ΣΜΕΑΕ, και αποφυγή οποιασδήποτε ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης και της ηχορύπανσης.
- ✓ Αποχή από πράξεις που παρεμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των οργάνων και των υπηρεσιών του φορέα υποδοχής, καθώς και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών, όπως επίσης και αποχή από ενέργειες που προσβάλλουν το κύρος, την εικόνα ή την καλή φήμη του φορέα υποδοχής ή της ΣΜΕΑΕ.
- ✓ Προστασία των προσωπικών δεδομένων όλων των εμπλεκομένων στην ΠΑ και ιδιαιτέρως των μαθητών. Τα προσωπικά δεδομένα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τους σκοπούς της ΠΑ και με τους τρόπους που καθορίζει ο/η επόπτης/τρια της ΠΑ. Ως προς την πρόσβασή σας σε ατομικούς φακέλους μαθητριών/ών της μονάδας ΠΑ, μπορείτε να ρωτήσετε το αρμόδιο άτομο της μονάδας αν μπορεί να σας δοθεί, έστω ως προς συγκεκριμένες πληροφορίες, αλλά δεν δικαιούστε να επιμείνετε σε αυτό το αίτημα ή να ζητήσετε από το ΠΜΣ να παρέμβει με οποιοδήποτε τρόπο.

4. Συμπεριφορές που οπωσδήποτε πρέπει να αποφεύγονται στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης

- ✓ Χορήγηση οποιουδήποτε φαρμάκου σε μαθητή/τρια (συνταγογραφούμενου ή μη).
- ✓ Σωματικός χειρισμός μαθητριών/ων με αναπηρία, εκτός εάν υπάρχει εξουσιοδότηση από το εκπαιδευτικό προσωπικό και η σωματική βοήθεια είναι ένα εγκεκριμένο επίπεδο υποστήριξης για μια διδασκαλία ή ένα συμπεριφορικό πρόγραμμα διαχείρισης.
- ✓ Εμπλοκή μαθητριών/τών της μονάδας ΠΑ σε δικές σας δράσεις εκτός του χώρου του σχολείου, εκτός εάν υπάρχει συνοδεία από άλλα μέλη του προσωπικού της μονάδας και είναι σε γνώση του/της διευθυντή/ντριας. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν και τη μεταφορά ή τη συνοδεία μαθητή/τριας στο σπίτι του/της.
- ✓ Πρόσκληση στον χώρο του φορέα ή της ΣΜΕΑΕ οποιουδήποτε άλλου γνωστού σας προσώπου, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών σας, συζύγου, συναδέλφων, συμφοιτητών κ.λπ., χωρίς άδεια από τον φορέα ή τη ΣΜΕΑΕ.
- ✓ Εμπλοκή σε απόφαση περί αποχώρησης μαθητή/τριας από το σχολείο με ενήλικο άτομο που ισχυρίζεται ότι είναι γονέας, κηδεμόνας, συγγενής ή άλλο γνωστό στον/την μαθητή/τρια πρόσωπο (ακόμη και αν επιδειχθεί ταυτότητα) χωρίς προηγούμενη επικοινωνία με αρμόδια άτομα του προσωπικού ή με τη διεύθυνση του σχολείου.
- ✓ Συζητήσεις περί αναπηριών, εκπαιδευτικών αναγκών ή ειδικών χαρακτηριστικών οποιουδήποτε μαθητή/τριας ή ατόμου της μονάδας υποδοχής με συμφοιτητές/τριες, φίλους ή οικογένεια. Εξαιρέσεις σε αυτήν την πολιτική περιορίζονται σε συζητήσεις σχετικά με εκπαιδευτικούς στόχους και κατάλληλες διδακτικές στρατηγικές με τον/την επόπτη/τρια και το υποστηρικτικό προσωπικό της ΠΑ, όπως επίσης και με άτομα που εργάζονται στη μονάδα ΠΑ.
- ✓ Ανάρτηση σχολίων, φωτογραφιών ή βίντεο σχετικά με την ΠΑ σε οποιοδήποτε κοινωνικό δίκτυο.

Η ΠΙΣΤΗ ΤΗΡΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΠΙΤΥΧΟΥΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΤΩΝ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ / ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΩΝ ΤΟΥ ΠΜΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΚΟΜΙΣΗ ΥΨΗΛΟΥ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ.